

Рисале-и Нур жыйнагынан

Касиеттүү Рамазан

БЕДИУЗЗАМАН
САИД НУРСИ

Фатва бөлүмүнүн башчысы

Шергазиев Жоробай

Катчы: Садиллаев Хамидулла
Тел.: (0312) 48-65-30

(Фатва бөлүмү) 000032

Бишкек шаары, Гоголь көч. 57. г.Бишкек, ул.Гоголи 57. Bishkek city, Gogol str. 57. مدينه بيشكيك، ش. غوگول 57.
Тел: +996(312) 486322. Тел/факс: +996(312) 486562. 486344. 486497.
WEBсайт: www.muftiyat.kg. E-mail: kg-muftiyat@mail.ru

КАСИЕТТҮҮ РАМАЗАН ТУУРАЛУУ

Касиеттүү Рамазандын көп акылмандыктары бар. Алардын тогуз акылмандыгына тиешелүү тогуз түйүн баяндалат.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى
لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ

БИРИНЧИ ТҮЙҮН

Касиеттүү рамазан айындагы орозо – исламдын беш түркүгүнүн алгачкыларынан жана ислам символдорунун эң чоңдорунан болуп саналат.

Мынаке ошол касиеттүү рамазандагы орозонун *Аллахтын тарбиялоочулугуна, инсандын коомдук жашоосуна, жеке жа-*

шоосуна, нафсинин тарбиялануусуна жана Аллахтын нематтарына шүгүр кылууга караган акылмандыктары бар.

Аллахтын тарбиялоочулугуна караган көп акылмандыктарынан бир акылмандыгы мындай: Аллах жер бетин немат дасторкону кылып жаратып, үстүнө ырыскы-нематтарынын бардык түрлөрүн

مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ

таризинде ал дасторконго тизүү менен тарбиялоочулугунун кемелдигин, мээримин жана ырайымын көргөзүп жатат. Адам баласы кайдигерликтин айынан жана себептердин чөйрөсүндө болгондуктан ошол берилген немат-жакшылыктар аркылуу көргөзүлүп жаткан акыйкатты толук

көрө албай, кээде унутуп жатат.

Касиеттүү рамазанда болсо ыйман келтирген адамдар тартиптүү бир армияга айланат. Күн батарга жакын Эзелки Султандын (Эзелки Аллахтын) зыяпатына чакырылган таризде, «Тамактан алгыла!» деген буйрукту күтүп тургандай кулчулук абалын көргөзүү менен ошол мээримдүү, даңазалуу жана жалпыны курчаган ырайымдуулукка карата аябагандай кенен, чоң, тартиптүү ибадаты менен жооп беришет. Ушундай улуу ибадатка жана кереметтүү шарапатка кошулбаган адам «инсан» деген атка татыктуу боло алабы?

ЭКИНЧИ ТҮЙҮН

Куттуу рамазандын орозосу
Аллахтын **ырыскы-нематта-**

рына шүгүр кылууга караган жагындагы көп акылмандыктарынан бири мындай:

«Биринчи сөздө» айтылгандай падышанын ашканасынан бир кызматчы алып келген даамдар акы талап кылат. Кызматчыга чайпулун берип, бирок абдан баалуу нематтарды барктабай, аны жиберген падышаны унутуу жеткен акмактык болот. Дал ушул сыңары Аллах да адамзат үчүн жер бетине чексиз нематтарынын түрлөрүн жайып койгон, алар үчүн акы катары шүгүр талап кылат.

Ал ырыскы-нематтардын келишиндеги сырткы себептер менен ортомчулар – мисалдагы кызматчы сыяктуу. Бул ортодогу кызматчыларга акы төлөп, ыраазычылыгыбызды билдирип

жатабыз. Атүгүл, алар татыктуу болушпаган ашыкча урматты көргөзүп, рахматыбызды айтып жатабыз. А негизи Муним-и Хакики (Чыныгы ырыскы берүүчү Аллах) ал себептерден чексиз эсе көп нематтары үчүн шүгүр айтууга ылайыктуу.

Аллахка шүгүр кылуу деген ырыскы-нематтарды түздөн-түздөн деп билип, ал нематтарды барктап, ал нематтарга муктаждыгын сезүү менен болот.

Мына рамазандагы орозо чыныгы, таза, улуу жана жалпы шүгүргө жол ачат. Себеби орозодон башка учурларда мажбурлугу болбогон адамдардын көпчүлүгү чыныгы ачкачылыкты башынан өткөрбөгөндүктөн көп нематтардын баалуулугун сезе албайт. Бир сындырым ку-

рук нандын немат даражасы курсагы ток адамдарга (айрыкча бай болсо) билинбей калат. Ал эми ифтар убагында ыймандуу адамдын назарында ошол курук нан Аллахтын абдан баалуу нематы экенин даам татуу органы тастыктайт. Рамазан айында падышадан тартып эң жакыр адамга чейинки ар бир адам ырыскылардын баркын түшүнүп, руханий шүгүр кылган болот.

Күндүзгү тамактан тыйылуу жагы менен: **«Бул ырыскылар менин мүлкүм эмес. Аларды каалагандай пайдалана албайм, демек ал башка бирөөнүн мүлкү жана сыйы. Анын уруксат буйругун күтөм»** деп нематтардын чыныгы баалуулугун билиши, руханий түрдө шүгүр айтуу болот.

Мына ушинтип орозо көптөгөн жактардан инсандын чыныгы милдети болгон шүгүрчүлүктүн ачкычы болуп берет.

ҮЧҮНЧҮ ТҮЙҮН

Орозонун адамзаттын **коомдук жашоосуна** караган көп акылмандыктарынан бир акылмандыгы төмөнкүдөй: Адамдар турмуш-тиричилик жактан түрдүү абалда жаратылган. Мына ушул айырмачылыктан улам Аллах бай адамдарды кембагалдарга жардам берүүгө чакырат. Бай адамдар кембагалдардын боор ачий турган абалдарын жана ачкачылыктарын орозодогу ачкалык менен гана толук сезе алышат.

Эгерде орозо болбосо нафсине туткун болгон нечендеген

бай адамдар ачкалык менен жакырдыктын канчалык кайгылуу экенин жана кедей-кембагалдар да канчалык мээримге муктаж экенин сезе алышмак эмес. Бул өңүттөн караганда адам баласынын башкаларга боорукерлиги чыныгы шүгүрдүн негизин түзөт. Кандай гана адам болбосун кайсы бир жагынан өзүнөн жакыр адамды таба алат. Мына ошого карата боорукерлик кылууга милдеттүү болот.

Эгер нафсине ачкачылык тарттыруу мажбурияты болбосо, анда башкаларга жардам берүү, жакшылык кылуу деген адамдык милдетин аткара албайт калат. Аткарса да толук болбойт. Анткени ачкачылык абалды өзүнүн жон-териси менен сезбей жатат.

ТӨРТҮНЧҮ ТҮЙҮН

Касиеттүү рамазандагы оронун **нафсинин тарбиялануусуна** караган көп акылмандыктарынан бир акылмандыгы мындай: Нафси эркин, көз карандысыз болууну каалайт жана ошентип ойлойт. Атүгүл, кыялында башкаруучулук менен өзү каалагандай аракет кылууну жаратылышынан эңсейт. Чексиз ырыскылар менен багылып, тарбияланып жатканын ойлогусу келбейт. Айрыкча бай, күч-кубаттуу болуп, кайдигерлик да аны коштосо, анда шүгүр акысын бербестен Аллахтын нематтарын уурдап, басып алып айбан сыяктуу жута баштайт.

Мынаке рамазан айында эң бай адамдан тартып, эң кедей адамга чейин, баарынын нафси

кожоюн эмес кызматчы экенин, эркин эмес кул экенин түшүнөт. Аллахтын уруксаты болбосо эң жөнөкөй, эң жеңил нерсени да жасай албашын, жадагалса колун сууга узата албашын түшүнүп, кыялындагы башкаруучулугу талкаланып, ибадатка бел байлайт. Ошентип чыныгы шүгүрчүлүк милдетин аткара баштайт.

БЕШИНЧИ ТҮЙҮН

Рамазанда орозонун нафсин жаман ахлагын оңдоп, ээн баш аракеттерден баш тарттырууга караган көп акылмандыктарынан бир акылмандыгы төмөнкүдөй:

Инсандын нафси кайдигерлик менен табиятындагы чексиз алсыздыкты, муктаждыкты жана толгон-токой кемчиликтер-

ди көрө албай, көргүсү да келбей өзүн унутат.

Мындан сырткары канчалык күчсүз экенин, өлүмгө дуушар болорун, кыйынчылыктарга бута экенин жана тез чирип жок боло турган эт менен сөөктөн куралганын ойлонбойт. Денеси болоттон куралгансып, өзүн өлбөчүдөй элестетип, дүйнөгө кол салат. Катуу ач көздөнүп сугалактык менен жана катуу сүйүп байлануу менен дүйнөгө атырылат. Ар кандай лаззаттуу жана пайдалуу нерселерге байланып жармашат. Ошентип өзүн өтө мээрим менен ырыскысын жаратып, берип жаткан Жаратуучусун унутат. Өмүрүнүн натыйжасы менен акыреттик жашоосун ойлобой, ырахаттардын артынан кууп жаман ахлак-

тын ичине малынат.

Мынаке касиеттүү Рамазандагы орозо эң кайдыгерлер менен кежирлерге да алсыз-күчсүз жана жакыр экенин сездирет. Ачкалык аркылуу ашказанын ойлоп, анын муктаждыктарын биле баштайт. Алсыраган денеси канчалык назик, борпоң экенин эстейт. Ошентип ырайымдуулук менен мээримге канчалык муктаж экенин аңдап түшүнөт. Нафсинин фараондугун (текеберлигин) таштап, өтө алсыздык жана жакырдык менен Аллахтын даргөйүнө жалбаруу сезими ойгоно баштайт. Руханий шүгүрчүлүк колу менен Аллахтын ырайымдуулук каалгасын каккылоого даярданат. (Эгер жүрөгүн кайдыгерлик бузбаган эле болсо...).

АЛТЫНЧЫ ТҮЙҮН

Куттуу Рамазандын Куран-ы Хакимдин түшүүсүнө караган жана касиеттүү рамазан айы куран түшкөн эң маанилүү убак болуусу жагындагы көптөгөн акылмандыктарынын бири мындай: Ырас, Куран-ы Хаким рамазан айында түшүрүлгөн соң, куран түшкөн убакытка даярданып, ал асмандык кайрылууну жакшы тосуп алуу үчүн рамазанда нафсинин жаман каалоолорунан тыйылып, керексиз иш-аракеттерден арылып, жеп-ичүүнү токтотуп, периштелик абалга окшошуу керек. Куранды эми гана түшүп жаткандай окуп, угуу; андагы Аллахтын буйруктарын жаңы түшүп жаткан кезиндегидей угуу зарыл. Ошондой эле бул кайрылууну Расулу Акрамдан (с.а.в)

угуп жаткандай же Азирети Жабраилден (а.с.), жада калса Эзелки Мутакаллимден (Аллах) угуп жаткандай куттуу абалга жетүү абзел. Мындан сырткары өзү да куранга котормочулук кылып (окуп) башкаларга угузса, курандын түшүрүлүшүнүн акылмандыгын бир азын болсо да көрсөткөн болот.

Ооба, шарапаттуу рамазанда ислам дүйнөсү бир мечитке айланат. Ал ушунчалык чоң мечит, анын ар бурчунда миллиондогон хафыздар ошол куранды, ошол көктөн келген кайрылууну жердиктерге угузушат. Рамазан айы жыл сайын

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ

деген аятты нурдуу жаркыраган таризде көрсөтүп, рамазан

курундын айы экенин далилдеп жатат. Мечиттеги чоң жамааттын кээ бирлери хафыздарды жан-дили менен угушса, кээ бирлери өз алдынча куран окушат.

Ушундай абалдагы ыйык бир мечитте нафсинин ыпылас каалоолоруна моюн сунуп, жеп-ичүү менен ошол нурдуу абалдан чыккан адам канчалык жагымсыз иш кылган болот жана ошол мечиттеги жамааттын руханий жийиркенүүсүнө дуушар болот. Ошол сыяктуу куттуу Рамазанда орозо кармагандарга тескери аракет кылгандар да ошончолук даражада бүтүндөй ислам ааламынын руханий жийиркенүүсү менен акаратына дуушар болот.

ЖЕТИНЧИ ТҮЙҮН

Рамазандагы орозонун дүй-

нөгө акырет үчүн эгин эгип, соода кылуу үчүн келген адам баласынын тапкан сооп-кирешелерине караган көптөгөн акылмандыктарынан бир акылмандыгы мындай:

Касиеттүү рамазанда амалдардын сооптору көбөйүп бир амалга миң сооп жазылат. Хадисте айтылгандай Куран-ы Хакимдин ар бир тамгасынын он сообу бар. Бул он жакшылык болуп, бейиштин он мөмөсүн пайда кылат. Ал эми Рамазан айында курандын ар бир тамгасына он эмес миң, Аятул-Курси сыяктуу аяттардын ар бир тамгасына миңдеген сооптор жазылат, рамазандын жума күндөрүндө андан да көп. Кадыр түндө болсо отуз миңге чыгат.

Ырас, ар бир тамгасы отуз миң

түбөлүктүү соопторду берген Куран-ы Хаким бейиштин нурдуу «Туба» дарагына айланып миллиондогон түбөлүктүү мөмөлөрдү шарапаттуу рамазанда момундарга утуп берет.

Мынаке, ушундай касиеттүү, түбөлүктүү жана пайдалуу соодага карап, ойлонуп көргүн да, мындай тамгалардын баалуулугун барктабагандар орду толгус жоготууга учурап жатышканын түшүн!

Касиеттүү рамазан айы акырет соодасы үчүн абдан кирешелүү жармаңке жана базар; акыреттик мол азык үчүн түшүмдүү эгин талаа; жакшы амалдардын бүчүрлөп өнүп-өсүшү үчүн жазгы жамгыр; Аллахтын улуу башкаруучулугуна карата адамзат ибадаттарынын параддан өтүүсүнө

эң ылайыктуу жана жаркыраган ыйык майрам болуп эсептелет. Бул себептен нафси кайдигерлик менен жеп-ичүү сыяктуу айбандык муктаждыктарына жана сезимдерди арыбаган пайдасыз көңүл ачууларга берилип кетпеши үчүн орозо парз кылынган.

Кудум эле айбандык каалоолордон убактылуу алыстап периштелик абалга же акыреттик сооданы баштагандыктан дүйнөлүк муктаждыктарын убактылуу токтотуу менен акыреттик бир адам денелүү болуп кубулуп көрүнгөн рухтай абалга кирип, орозосу аркылуу Аллахтын самадиятына күзгү болот. Ооба, куттуу рамазан өткүнчү дүйнөдө, кыска өмүрдө, убактылуу жашоодо соңсуз өмүрдү жана түбөлүктүү жашоону утуп

берет. Бир эле рамазан айы сексен жылдык өмүрдүн түшүмүн утуп бере алат. Курандын айтуусу боюнча Кадыр түнү миң айдан жакшыраак болушу мунун айкын далили.

Маселен, бир падыша же жыл сайын, же тактыга отуруу салтанаты наамы менен, же бийлигинин даңазасын көрсөткөн кээ бир күндөрдө майрам өткөрөт. Ал күнү карамагындагыларды жалпы мыйзамдын чегинде эмес, сыйга ылайыктуу, өзүнө берилген элине тоскоолдуксуз алдына кирип түздөн-түз жолугуусуна, сый-белектерин алуусуна жана укмуштай иштерин көрүүсүнө мүмкүндүк берет.

Ошол сыяктуу эзелки жана түбөлүктүүлүктүн султаны, он сегиз миң ааламдын айбаттуу

падышасы (Аллах) да он сегиз миң ааламга караган улуу буйруктарын, тагыраагы Куран-ы Хакимди рамазан айында түшүргөн. Албетте, Рамазан айынын Аллахтын өзгөчө майрамы, көргөзмөсү жана руханий заттардын жыйналган кези болуусун хикмат (акылмандык) талап кылат. Ырас, рамазан айы ошол майрам болгон соң, албетте, адамдарды пас, айбандык иш-аракеттерден оолактатуу үчүн орозо кармоо буйрулат.

Орозонун эң мыктысы – ашказан сыяктуу эле көз, кулак, жүрөк, кыял, ой-пикир сыяктуу инсандын бардык жабдыктарына да орозо карматуу. Аларды арам, пайдасыз нерселерден тыйып, ар бирине өзүнө тиешелүү ибадаттарды кылдыруу.

Мисалы тилди жалган айтуудан, гыйбаттан, ушактан, орой сөздөрдөн тыйып орозо туттуруу. Куран окутуп, зикир, тасбих, салават жана истигфар айттырып ибадат кылдыруу.

Көздү намахрамды кароодон, кулакты жаман сөздөрдү угуудан тыйып, көздү ибарат алчу жакшы нерселерге, кулакты как сөз менен куран угууга колдонуу сыяктуу башка дене-мүчөлөргө да орозо карматуу керек.

Ансыз да ашказан эң чоң фабрика болгондуктан орозо менен анын иштеши токтотулса, башка майда ишканаларды ага оңой эле баш ийдирсе болот.

СЕГИЗИНЧИ ТҮЙҮН

Орозонун адамдын жеке жашоосуна караган көптө-

гөн акылмандыктарынан бири төмөнкүдөй:

Орозо – бул адамга абдан таасирдүү дары, материалдык жана руханий диета. Медициналык жактан каралса, маал-маалы менен ылгап мүнөз тамак ичүүгө окшош. Адамдын нафси жеп-ичүүдө каалагандай аракет кылган сайын ден-соолугуна зыян жеткирет. Ошондой эле адал-арамды ылгабай туш келген нерсеге кол салуусу да руханий жашоосун ууландырат. Ошентип жүрөк менен рухка баш ийүү нафсиге оор келет. Ээн баштык менен тизгинин колуна алып алган соң, инсан ага мине албай, ал инсанга минип алат.

Шарапаттуу рамазанда (нафс) орозо аркылуу мүнөз тамакка көнөт. Аз тамактанып, кө-

бүрөөк илимге, ибадатка умтулуп, буйрук укканды үйрөнөт. Байкуш, күчсүз ашказанды да ичиндегисин сиңдире койбой, тамактарды үстөккө-босток толтуруп, ооруларга чалдыктырбайт. Жеп-ичүүдөн тыйган буйрук боюнча адал нерселерге кол сунбоо аркылуу, арамдан алыс болушу үчүн берилген акыл менен шарияттын буйруктарын аткаруу жөндөмдүүлүгү артат. Руханий жашоосун бузбаганга аракеттенет.

Адамзаттын көпчүлүгү ачарчылыкка көп жолу дуушар болот. Андай учурда сабырдуу жана чыдамкай боло алуу үчүн адамды акырын көнүктүргөн ачкалык менен аз тамактанууга муктаждык бар. Рамазандагы орозо он беш сааттык, саарлык-

сыз (сахурсуз) болсо, жыйырма төрт сааттык ачкалык адамды сабырдуулукка, чыдамкайлыкка жана аз тамактанууга көнүктүрөт. Демек, адамзаттын кыйынчылыгын эки эселенткен сабырсыздык менен чыдамсыздыктын дарысы да орозо болуп эсептелет.

Ашказан фабрикасынын көп кызматчылары жана аны менен байланышкан адамдын бир топ жабдыктары (дене-мүчөлөрү, сезимдери) бар. Эгерде адам убактылуу бир айдын күндүзгү маалында жеп-ичкенин токтотпосо, анда нафс фабриканын кызматчылары менен жабдыктарга өздөрүнө тиешелүү ибадаттарын унуттуруп, өзүнө кызмат кылдырып, башкарып алат. Ошол руханий фабриканын ызы-чуу-

лары жана ыш-түтүндөрү менен адамдын башка жабдыктарын да, баш аламан кылат. Алардын көңүлдөрүн дайыма өзүнө буруп, улуу милдеттерин убактылуу унуттурат. Мына ошондуктан, мурдатан бери көптөгөн олуялар кемелдикке жетүү үчүн мүнөз тамакка, аз жеп-ичүүгө өздөрүн көнүктүрүшкөн.

Ал эми рамазандын орозосу аркылуу ошол фабриканын кызматчылары бир гана ашказан үчүн жаратылышпаганын түшүнүшөт. Адамдын башка жабдыктары да ал фабриканын булганыч көңүл ачууларынын ордуна шарапаттуу рамазанда нурдуу, руханий көңүл ачуулардан ырахат алып, көңүлдөрүн аларга бурушат. Ошон үчүн ыйык рамазанда момундар деңгээлине жараша

ар башка нурларга, береке-пейиздерге жана руханий кубанычтарга бөлөнүшөт. Берекелүү бул айда жүрөк, рух, акыл, сыр сыяктуу назик сезимдер орозонун шарапаты менен көптөгөн өнүгүүлөргө жана пейиздерге жетишет. Ашказан ыйласа, булар күнөөсүз күлүңдөшөт.

ТОГУЗУНЧУ ТҮЙҮН

Касиеттүү Рамазандын орозосу түздөн-түз нафсинин курулай башкаруучулугун жокко чыгарып, алсыздыгын көрсөтүү менен кул экенин билдирүү өңүтүндөгү акылмандыктарынын бири мындай: Нафси Раббисин (эгесин) тааныгысы келбейт, фараон сыяктуу өзүнө өзү ээ, кожоюн болууну каалайт. Кандай гана азаптар тарттырылса да, ошол каалоосу жоголбойт. Бирок

ачкалык аркылуу ошол кежирлигинин мизи майтарылат.

Мынаке, касиеттүү рамазандагы орозо түздөн-түз нафсинин фараондук (кежирлик) сезимине катуу сокку уруп, мизин майтарат. Алсыздыгын, күчсүздүгүн жана муктаждыгын көрсөтүп, кул экендигин билдирет.

Хадисте айтылгандай Аллах нафсиге мындай дептир: «Мен киммин, сен кимсиң?». Нафси: «Мен – менмин, сен – сенсиң!» - деп жооп бериптир. Азапка салып, тозокко да ыргытып, кайра сураптыр. Нафс кайра эле: «Мен – менмин, сен – сенсиң» - дептир. Кандай гана азапка салбасын менменсинүүсүнөн кайтпаптыр. Кийин ачкачылык азабын тарттырып: «Мен киммин, сен кимсиң?» деп сурап-

тыр. Ошондо нафси:

أَنْتَ رَبِّي الرَّحِيمُ وَأَنَا عَبْدُكَ الْعَاجِزُ

«Сен – менин мээримдүү Раббимсиң, мен болсо сенин алсыз бир кулуңмун» деп жооп бериптир.

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَاةً
تَكُونُ لَكَ رِضَاءً وَلِحَقِّهِ آدَاءً بِعَدَدِ ثَوَابِ
قِرَاءَةِ حُرُوفِ الْقُرْآنِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ وَعَلَى
آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ
﴿وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ﴾ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ آمِينَ

Кечирим суроо: Бул рисале кырк мүнөттө абдан тездик менен жазылгандыктан; муну кагазга түшүргөн катчым экөөбүз тең оорулуу болгондугубуздан, албетте, ичинде кээ бир кем-

өксүктөр болушу мүмкүн. Туугандарыбыздан кечирим-дүүлүк менен карашат деген үмүттөбүз. Оңдоого ылайыктуу жерлери болсо оңдоп коюшсун.

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ
بِحَمْدِهِ
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا

Менин кымбаттуу, акый- катка бекем туугандарым!

Алгач силерди Бараат түнүңөр жана келе жаткан майрамыңар менен куттуктайбыз! Аллахтан келе жаткан кадыр түндү баарыбызга миң айлык ибадаттан да сооптуураак кылып, амал дептерибизге жазуусун тилейбиз. (Орозо айт) Майрамга чейин

اللَّهُمَّ اجْعَلْ لَيْلَةَ قَدْرِنَا فِي هَذَا الرَّمْضَانَ

خَيْرًا مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ لَنَا وَلِطَلْبَةِ الرَّسَائِلِ
النُّورِ الصَّادِقِينَ

деп дуба кылууга ниет кылдык.

Бул бейпил айларда силер бизге жиберген эки кереметтүү куран иңшааллах берекеге, соопторго, жакшылыктарга жана ийгиликтерге себепчи болот. Андыктан бул рамазандын ар бир күнү биз үчүн кадыр түн сыяктуу сооптуу болорун Аллахтын мээриминен үмүт кылабыз.

Биз азыртан мындай чара көрдүк: Бул жактагы «Рисале-и Нурдун» эң жакын талембелери Касиеттүү Рамазанда эки Куранды силер менен бөлүшүп ар бири күндө бир пара окушат. Ошондо рамазанда ар күнү бир куран хатим кы-

лынган болот. Бул руханий өтө кенен чогулушта, Испарта менен Кастамонуну ичине камтый турган чоң чөйрөдө тегеренип отурган «Рисале-и Нур» талембелеринин ортосунда силер болосуңар. «Рисале-и Нур» шакирттеринин айланаңарда болуп куран окуусу, Накшибендилердеги хажанган хатымы (Алар белгилүү бир дубаны чогуу окуп бүтүрүшөт) сыяктуу болот. Бирок өтө чоң бир алкакта, «Рисале-и Нур» шакирт-

Тиркеме: Шаарлардагы, айыл-кыштактардагы «Рисале-и Нурдун» эски-жаңы бардык талембелери рамазан айынын ар бир күнүн бирден пара окуп өткөрүшүүдө. Ушинтип устаттары азирети Бедиуззамандын өтө сооптуу бул кеңешине амал кылып, рамазанда ар күнү бир Куран хатим кылуу деген чоң нематка ээ болушууда.

теринин баары ошол чөйрөдө отургандай элестетип, Куранды ушундай ниет менен окуу керек.

Ушундай көрүнүштө хатым кылууну (Куранды аягына чейин окуп чыгууну) Аллахтын мээримдүүлүгүнөн жардам күтүп, тилек кылабыз.

Саид Нурси

Окурмандарга бул замандын мужаддид аалымы Бедиуззамандын деңиздей чалкыган өмүр таржымалынан бир тамчы тартуулоону туура көрдүк.

Бедиуззаман Саид Нурси 1876-жылы Түркиянын Битлис шаарынын Хизан районуна караштуу Нурс айылында жарык дүйнөгө келген. Атасынын аты Мирза, энесинин аты Нурие болуп, экөө тең

Пайгамбарыбыздын (с.а.в.) урпактарынан болгон.

Саид Нурси тогуз жашка чейин ата-энесинин колунда тарбияланган. Жаш Саиддин илимге болгон кызыгуусунун артышына аалым агасы түрткү болгон. Бедиуззамандын динге кызмат кылган жылдарында Осмон дөөлөтү кулап, бийликке Мустафа Кемал келет. Анын доорунда динсиздик болуп көрбөгөндөй күч алган.

Ашынган атеизм идеологиясы өнүккөн мезгилде бир топ ислам аалымдары жапа чегип, айрымдары өлүм жазасына кириптер болуп, калгандары качууга аргасыз болушкан. Ошол жылдары Саид Нурси мекенинен алыс эч жакка качпастан «Рисале-и Нур» аттуу Курандын илимий тафсирин жаза баштайт. Бул чыгарманын жазылышында автор түрдүү кыйынчылыктарга кабылат.

Ошол мезгилдерде диний ки-

тептерди жазып жайылтууга катуу тыюу салынган. Мындай бир топ тоскоолдуктарга, машакаттарга карабастан Саид Нурси жыйырма үч жыл бою таухид (Аллахтын бар жана бир экендиги), хашир (кайра тирилүү) жана ыйман-куран акыйкаттары тууралуу илимий, логикалык далилдерге таянган чыгармаларды жазып, мусулмандардын ыйманына доо кетирген динсиздик идеологиясына каршы күрөшөт.

Ар бир жазылган китеби аалымдын шакирттери тарабынан кол жазма түрүндө көбөйтүлүп элге таратылат. Курандын илимий тафсири болгон бул китептер калың элдин катмарына бат эле сиңип, узун элдин учуна, кыска элдин кыйырына жетет.

Ошол маалда башында динсиздер турган бийлик Саид Нурсини кысмакка алат. Аны менен кошо шакирттери жана ага жөн эле са-

лам берип койгон жарандар да камакка алынат.

Бедиуззаманды түрмөдө оор азаптарга салышат, жыйырма бир жолу уулашат, бирок Аллах Тааланын жардамы менен бардыгынан аман калат.

Атайын түзүлгөн жашыруун комитеттер элди канчалык аалымга каршы тукурган сайын эл аалымды көздөй чуркады. Анткени, ыйман акыйкаттарына суусап турган мусулман журтчулугу Саид Нурсинин китептеринен издегендерин таап жатышкан эле.

Адам өлтүрүп, түрмөгө түшкөн коркунучтуу канкорлор «Рисале-и Нур» аркылуу ыйманга келишип, кумурсканы да өлтүрүүгө колу барбаган момун пенделерге айланышты.

«Рисале-и Нур» тафсиринде Курандын аяттары менен бир топ хадистер замандын шарттарына

ылайык ташка тамга баскандай так, даана далилдер менен илимий ачыкталып, ар түрдүү катмардагы бардык окурмандар аңдап-түшүнө тургандай деңгээлде жазылган.

Ислам дининин күч алганын көргөн дин душмандары аалымга ар кандай жалааларды жаап, саясий адам катары көрсөткөнгө аракеттенишкен. Бирок Бедиуззаман саясаттан жаа бою качып, шакирттерин да аралаштырбай алыс кармаган.

Ахли сүннөт вал-жамаат акыйдасынан бир сөөм да четтебей ыйманга, куранга кызмат кылган. Ошол мезгилдин аалымдары бул улуу инсанга «Бедиуззаман» (Замандын теңдешсиз аалымы) деп наам беришкен.

Ошол мезгилде илимдин ордосу болгон Стамбулдагы үйүнүн эшигине, **«Бардык суроолорго жооп берилет, бирок суроо суралбайт»** - деп жазып, илип коет. Минтип жазып

коюуга төмөнкү окуя себеп болот.

Бедиуззман бир жолу түш көрөт. Түшүндө кыямат болуп жаткан экен. Кылдан ичке, кылычтан курч сырат көпүрөсүнүн жанында азирет Пайгамбарыбызды күтөт. Ал жерде бардык пайгамбарлар менен учурашат. Акырында пайгамбарыбызга да жолугат. Бедиуззаман Пайгамбарыбыздын (с.а.в.) колунан өөп, андан илим сурайт. Азирети пайгамбарыбыз: **«Сага Курандан илим берилет. Бирок эч кимден суроо сурабайсың»**, - дейт.

Кандай китеп болбосун бир эле жолу окуп жаттап алган Саид Нурси өмүрүнүн аягына чейин эч кимден суроо сураган жок. Бирок ким кандай гана суроо сурабасын баарына так жооп берген.

Кайсы түрмөгө камалбасын, ал жерди (пайгамбар) Юсуф медресине айланткан бул улуу аалым 1960-жылы 23-мартта Урфа шаа-

рында жалган дүйнө менен кош айтышып, акыретке сапар тарткан.

Дин душмандары Бедиуззамандын сөөгүн каза болгондон кийин 4-5 айдан кийин казып алып башка жерге көмүшөт. Бирок аалымдын шакирттери сөөктү казып алып, кайра башка жерге көмүшөт. Азыркы күнгө чейин Бедиуззамандын кабыры кайсы жерде экени белгисиз.

Анткени Бедиуззаман каза болордо: *«Менин кабырым белгисиз бир жерде болуп, аны бир-эки окуучумдан башка эч ким билбеши керек. Мунун себеби азыркы адамдар кабырды мурункулардай Аллах үчүн, куран окуп рухуна багыштоо үчүн зыярат кылбастан, адамдын атакдаңкына карап зыярат кылышат. Ошон үчүн мен «Рисале-и Нурдагы» ихластуулукту бузбоо үчүн кабырымды билдирбешти осуят кылам. Силер кайсы жерден Куран окусаңар*

да, анын сообу менин рухума жетет»
- деп керээз калтырган экен.

Аллах Таала баарыбызды
Пайгамбарыбыз Мухаммад (сав)
жана анын мураскорлорунан бол-
гон Бедиуззаман Саид Нурси менен
чогуу хашр (тирилтилүүнү) болууну,
шапааттарына жетүүнү насип
кылсын. Аамиин!

Ооба, куттуу рамазан өткүнчү дүйнөдө, кыска өмүрдө, убактылуу жашоодо соңсуз өмүрдү жана түбөлүктүү жашоону утуп берет. Бир эле рамазан айы сексен жылдык өмүрдүн түшүмүн утуп бере алат. Курандын айтуусу боюнча Кадыр түнү миң айдан жакшыраак болушу мунун айкын далили.

Орозонун эң мыктысы – ашказандай эле көз, кулак, жүрөк, кыял, ой-пикир сыяктуу инсандын бардык жабдыктарына да орозо карматуу. Аларды арам, пайдасыз нерселерден тыйып, ар бирине өзүнө тиешелүү ибадаттарды кылдыруу.

САИД НУРСИ

